

Kapittel 16 SKIKKETHETSVURDERINGER AV STUDENTER VED UNIVERSITETET I TROMSØ

Innhold	
Formål	1
Virkeområde.....	1
Lov og regelverk for skikkethet.....	1
Generelt om skikkethetsvurderinger	1
Ansvarsfordeling ved forvaltning av skikkethetsvurderingen.....	2
Løpende skikkethetsvurdering	3
Særskilt skikkethetsvurdering	3
Skjema for tvilmelding ved særskilt skikkethetsvurdering	5
Klagebehandling	5

Formål

Dokumentet skal bidra til sikker og god forvaltning av skikkethetsvurderinger av studenter ved UiT.

Virkeområde

Gjelder all forvaltning av skikkethet ved UiT. Skikkethetsvurdering er en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne arbeide som lærer eller som helse- eller sosialpersonell. Dette dokumentet beskriver de felleselementer som inngår i arbeidet med skikkethetsvurderingen av studenter.

Lov og regelverk for skikkethet

Forvaltninga av skikkethetsvurdering ved UiT er regulert av følgende lover og bestemmelser:

- [lov om universiteter og høyskoler](#) § 4-10
- [lov om behandlingsmåten i forvaltningssaker](#)
- [forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning](#)
- [regler om klagenemnda ved Universitetet i Tromsø](#) III c

Generelt om skikkethetsvurderinger

Ordningen med skikkethetsvurdering skal sikre at kandidater fra lærerutdanningene og helse- og sosialfaglige utdanninger er i stand til å møte kravene som stilles til yrkesrollen. En student som utgjør en mulig fare for barnehagebarns, elevers, pasienters, klienters og brukeres liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet, er ikke skikkethet for yrket.

Omfang

Kunnskapsdepartementet har i forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning § 1 fastsatt hvilke utdanninger som er omfattet av skikkethetsvurdering etter lov om universiteter og høyskoler § 4-10. Ved Universitetet i Tromsø er følgende utdanninger omfattet:

- førskolelærerutdanning
- allmennlærerutdanning
- praktisk estetisk faglærerutdanning
- faglærerutdanning i musikk

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

- praktisk-pedagogisk utdanning
- jordmorutdanning
- bachelorgradprogram i bioingeniørfag
- bachelorgradsprogram i ergoterapi
- bachelorgradsprogram i fysioterapi
- bachelorgradsprogram i radiografi
- bachelorgradsprogram i sykepleie
- bachelorgradsprogram i tannpleie
- mastergradsstudiet i farmasi
- mastergradsstudiet i odontologi
- profesjonsstudiet i medisin
- profesjonsstudiet i psykologi.

Reglene om skikkethetsvurdering i helse- og sosialfagutdanningene gjelder kun for studenter som har påbegynt sin utdanning etter 1. august 2006. For lærerutdanningene gjelder reglene for samtlige studenter.

Ansvarsfordeling ved forvaltning av skikkethetsvurderingen

Instituttene har ansvar for:

- den løpende skikkethetsvurderingen av studenter på de aktuelle utdanningene
- å gi informasjon om skikkethetsvurderingen til praksissted
- å informere studenter og ansatte om skikkethetsvurdering.

Fakultetene har ansvar for:

- å oppnevne en kontaktperson for skikkethetsvurdering
- å informere studenter og ansatte om skikkethetsvurdering.

Avdeling for utdanning har ansvar for:

- gi informasjon om skikkethetsvurdering i utdanningsplanen til studenter på de aktuelle utdanningene
- å fungere som sekretariat for skikkethetsnemnda og klagenemnda i skikkethetssaker.

Universitetsstyret har oppnevnt en vitenskapelig ansatt som institusjonsansvarlig for skikkethetsvurderinger ved Universitetet i Tromsø, jf forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning § 7. Institusjonsansvarlig har ansvar for:

- å motta og behandle tvilsmeldinger
- å fremme eventuelle saker for universitetets skikkethetsnemnd
- å gi veiledning til ansatte, praksisfeltet og studenter i spørsmål angående tvilsmeldinger og skikkethetsvurderinger
- å informere studenter og ansatte om skikkethetsvurdering.

Etter reglene i lov om universiteter og høyskoler § 4-10 tredje ledd jf. forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning § 6, har universitetsstyret oppnevnt en egen skikkethetsnemnd. Leder av nemnda skal være dekanen ved enten Det helsevitenskaplige fakultet, Det kunstfaglige fakultet eller Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning. Videre består nemnda av en faglig studieleder for en av de aktuelle utdanningene, to representanter fra praksisfeltet, to vitenskaplige ansatte, to studenter og en ekstern juridisk representant med juridisk embetseksamen.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

Universitetets skikkethetsnemnd har ansvaret for:

- å behandle skikkethets saker fremmet av institusjonsansvarlig
- å lage innstilling til universitetets klagenemnd i skikkethets saker.

Universitetets klagenemnd har ansvaret for:

- å fatte vedtak i skikkethets saker på bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling.

Løpende skikkethetsvurdering

På de aktuelle studiene skal det foregå en løpende vurdering av om den enkelte student er skikket for å arbeide i det yrket han eller hun utdanner seg til, jf universitets- og høyskoleloven § 4-10 første ledd annet punkt. Vitnemål for fullført utdanning forutsetter at studenten er vurdert som skikket for yrket. Løpende skikkethetsvurderingen skal inngå i en helhetsvurdering av studentens faglige og personlige forutsetninger for å kunne arbeide som lærer, helse- eller sosialpersonell. Slik skikkethetsvurdering er knyttet til ordinær studentoppfølging gjennom eksamener, undervisning, praksis, veiledning og studentsamtaler.

Særskilt skikkethetsvurdering

Hvis det er begrunnet tvil om en students skikket, skal det foretas en særskilt skikkethetsvurdering. Særskilt skikkethetsvurdering skal kun benyttes i spesielle tilfeller der andre formelle og uformelle tiltak underveis i studiet ikke har ført til endringer i studentens adferd.

Et minstekrav for å kunne stadfeste at det foreligger manglende skikkethet for yrket er at minst ett av vurderingskriteriene for de enkelte utdanningene er tilstede.

Vurderingskriterier for studenter på lærerutdanninger:

- Manglende vilje eller evne til omsorg og til å lede læringsprosesser for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- Manglende vilje eller evne til å ha oversikt over hva som foregår i en barnegruppe eller klasse og ut fra dette skape et miljø som tar hensyn til barn og unges sikkerhet og deres psykiske og fysiske helse.
- Unnlatelse av ansvar som rollemodell for barn og unge i samsvar med mål og retningslinjer for barnehagens og skolens virksomhet.
- Manglende vilje eller evne til å kommunisere og samarbeide med barn, unge og voksne.
- Studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- Viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i lærerstudiet og kommende yrkesrolle.
- Viser manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

Vurderingskriterier for studenter på helse- og sosialfagutdanningene:

- Viser manglende vilje eller evne til omsorg, forståelse og respekt for pasienter, klienter eller brukere.
- Viser manglende vilje eller evne til å samarbeide og til å etablere tillitsforhold og kommunisere med pasienter, klienter, brukere, pårørende og samarbeidspartnere.
- Viser truende eller krenkende atferd i studiesituasjonen.
- Misbruk av rusmidler eller tilegner seg medikamenter på ulovlig vis.
- Studenten har problemer av en slik art at han/hun fungerer svært dårlig i forhold til sine omgivelser.
- Viser for liten grad av selvinnsikt i forbindelse med oppgaver i studiet og kommende yrkesrolle.

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

- Viser uaktsomhet og uansvarlighet som kan medføre risiko for skade av pasienter, klienter eller brukere.
- Manglende vilje eller evne til å endre uakseptabel adferd i samsvar med veiledning.

Disse kriteriene er generelle og må suppleres med kvalifisert, faglig og yrkesmessig skjønn. Der en student oppfyller ett eller flere av kriteriene, må det vurderes om dette alene eller sammen med andre forhold, utgjør en mulig fare for barnehagebarns, elevs, pasienters, klienters eller brukers liv, fysiske og psykiske helse, rettigheter og sikkerhet.

Som hovedregel vil de forhold som er gjenstand for skikkethetsvurdering knytte seg til selve studiesituasjonen. Med studiesituasjonen menes både teori- og praksisundervisning. Forhold eller hendelser som ligger utenfor studiesituasjonen kan bare tillegges vekt i den grad de har, eller må antas å kunne ha, innvirkning på hvordan studenten vil utføre oppgavene som lærer eller som helse- eller sosialpersonell. Det avgjørende må være om forholdet vil være egnet til å hindre studenten i en tilfredsstillende utøvelse av det aktuelle yrket.

Ved vurderingen av ulike momenter må det legges vekt på hvor langt studenten er kommet i studiet, og hvorvidt læring og utvikling i det videre studiet kan tenkes å gjøre studenten skikket til det aktuelle yrket.

Tvilsmelding

Særskilt skikkethetsvurdering starter med at det leveres en begrunnet tvilsmelding til institusjonsansvarlig ved universitetet. Alle som er i kontakt med studenter på de aktuelle utdanningene kan levere tvilsmelding, herunder for eksempel faglærere, praksislærere, administrativt personale og studenter. Tvilsmeldingen må være begrunnet og den kan ikke leveres anonymt. Meldinger som åpenbart er ubegrunnet behandles ikke av institusjonsansvarlig. Den som leverer tvilsmelding regnes ikke som part i skikkethetsaken og har dermed ikke krav på dokumentinnsyn.

Behandling hos institusjonsansvarlig

Institusjonsansvarlig utreder saken og varsler studenten skriftlig om at det foreligger begrunnet tvil om vedkommendes skikkethet. Institusjonsansvarlig skal sørge for at sakens opplysning og så snart som mulig innkalle studenten til vurderingssamtale. Studenten kan ta med seg en talsperson til vurderingssamtalen, men har ikke rett til å få dekket utgifter til advokat på dette tidspunkt. Studenten skal få tilbud om utvidet oppfølging og veiledning med mindre det er åpenbart at slik oppfølging ikke er egnet til å hjelpe studenten. Fra vurderingssamtalen skal det lages skriftlig referat som inneholder en beskrivelse av saksforholdet og eventuelle planer for utvidet oppfølging og veiledning av studenten.

Hvis utvidet oppfølging og veiledning ikke medfører den nødvendige endring og utvikling hos studenten, skal institusjonsansvarlig fremme saken for universitetets skikkethetsnemnd uten å komme med en innstilling.

Behandling i universitetets skikkethetsnemnd

Universitetsdirektøren ved Avdeling for utdanning forbereder saken for skikkethetsnemnda og sender forhåndsvarsel om skikkethets sak til studenten. Varslet skal inneholde informasjon om videre saksgang, studentens rettigheter og en frist for å komme med uttalelse i saken. Fra og med dette trinnet i saksgangen har studenten rett til å få dekket utgifter til advokat eller annen talsperson jf universitets- og høyskoleloven § 4-10 femte ledd. Utgiftene til dette dekkes av Universitetet i Tromsø.

Skikkethetsnemnda skal få tilgang til all skriftlig informasjon i saken og kan utrede saken ytterligere om nødvendig. Skikkethetsnemnda behandler saken i møte og fremmer en innstilling til universitetets klageneemnd med en vurdering av hvorvidt studenten er skikket eller ikke, og om

Kvalitetssystem for utdanningsvirksomheten ved Universitetet i Tromsø

Del 5 Arbeids- og ansvarsfordeling mellom nivåene for kvalitetssikring og forvaltning av utdanningene

studenten bør utestenges helt eller delvis fra utdanningen. Innstillingen skal inneholde lengden på utestengingsperioden og om det skal settes vilkår for at studenten skal få gjenoppta utdanningen. Uenighet i nemnda skal begrunnes og fremgå av innstillingen. Skikkethetsnemnda er vedtaksfør når to tredjedeler av medlemmene er tilstede.

Behandling i universitetets klagenemnd

På bakgrunn av skikkethetsnemndas innstilling fatter universitetets klagenemnd med minst to tredjedels flertall vedtak etter reglene i universitets- og høyskoleloven § 4-10 tredje og fjerde ledd. Vedtak om at studenten ikke er skikket og vedtak om utestegning skal treffes i to separate vedtak. Studenten kan utestenges fra den aktuelle utdanningen i inntil 3 år. Hvis manglende skikkethet for yrket er forårsaket av forhold klagenemnda mener er av forbigående art, kan utestegningsperioden settes for mindre enn tre år. Studenten skal ikke utestenges for en lengre periode enn det som er nødvendig sett i forhold til årsaken til at studenten er vurdert som ikke skikket. Ved kortere utestenging kan styret stille vilkår som må være oppfylt før utdanningen kan gjenopptas.

Vedtak om utestenging skal opplyse studenten om at han/hun ikke kan søke eller ta imot studieplass på tilsvarende utdanning ved andre institusjoner under lov om universiteter og høyskoler i utestengingsperioden, samt at en må søke nytt opptak dersom utdanningen skal gjenopptas etter utestengingen. Studenten har rett til å få utstedt karakterutskrift for de eksamener som er avlagt.

Melding om vedtak angående utstegning

Avdeling for utdanning sender brev til studenten med melding om vedtak fattet av universitetets klagenemnd. Brevet skal inneholde informasjon om klageadgang.

Når det er fattet vedtak om at en student ikke er skikket, skal opplysninger om studentens navn, omfang og eventuell utestenging oversendes et sentralt register ved Samordna opptak. Studenten skal opplyses om oversending av informasjon. Hvis vedtaket blir omgjort etter klage, skal det sendes ny melding til Samordna opptak. Opplysningene i registret slettes når utestegningsperioden er over.

Skjema for tvilmelding ved særskilt skikkethetsvurdering

- [Skjema for tvilmelding - særskilt skikkethetsvurdering ved lærerutdanningene](#)
- [Skjema for tvilmelding – særskilt skikkethetsvurdering ved helse- og sosialutdanningene](#)

Klagebehandling

Vedtak om utestenging treffes med minst to tredjels flertall i universitetets klagenemnd. Vedtak om slik reaksjon kan påklages av studenten etter reglene i forvaltningsloven. Klagefristen er tre uker fra det tidspunkt underretning om vedtaket er kommet frem til vedkommende part. Eventuell klage skal sendes til universitetsdirektøren ved Avdeling for utdanning. Klagesaken forberedes og legges frem for klagenemnda for behandling. Klagenemnda kan oppheve eller endre sitt tidligere vedtak dersom den finner klagen begrunnet.

Dersom klagen ikke blir tatt til følge, skal saken og sakens dokumenter oversendes Felles klagenemnd for behandling av klagesaker etter lov om universiteter og høyskoler §§ 4-7 til 4-10. Felles klagenemnd er oppnevnt av departementet og administrert av Samordna opptak. Avdeling for utdanning foretar oversendelsen.

Klagesaksbehandling er nærmere beskrevet i kapittel 14 Forvaltning av klagesaksbehandling.